

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o **maloletého R. P.**, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky I. P., bývajúcej v B. a otca I. P., bývajúceho v B., o **zvýšenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 34 P 296/2012, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. júla 2013, sp. zn. 12 CoP 32/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e .**

Matke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 21. februára 2013 č. k. 34 P 296/2012-37 zaviazal otca prispievať na výživu maloletého R. P. zvýšeným výživným zo sumy 180 € na sumu 230 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc 1. septembrom 2012. Zročné výživné za obdobie od 1. septembra 2012 do 21. februára 2013 vo výške 300 € súd povolil otcovi splácať v splátkach po 20 € mesačne spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia. Napokon okresný súd konštatoval, že týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 13. septembra 2011, č. k. 14 C 111/2011-44 vo výroku o výživnom.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 24. júla 2013 sp. zn. 12 CoP 32/2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky nie sú splnené.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky konania, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 O.s.p. ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 241 ods. 1 O.s.p. v dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha. **Dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.**

Ustanovenie § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p. zakotvuje tzv. povinné zastúpenie dovolateľa, ktorého účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc, aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O.s.p. a aby dovolací súd tak mohol rozhodnúť bez zbytočných prietáhov. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví.

Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že pod právnickým vzdelaním sa podľa judikatúry súdov (porovnaj napr. R 56/1996, R 108/1998, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 163/2003 publikované v časopise Zo súdnej praxe pod poradovým /publikačným/ číslom 6/2006) rozumie riadne ukončené vysokoškolské štúdium na vysokej škole poskytujúcej úplné právnické vzdelanie v bývalej ČSFR alebo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike, alebo nostrifikované podľa osobitného predpisu. Od účinnosti zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách za právnické vzdelanie treba tiež považovať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike.

Okresný súd Banská Bystrica výzvou z 8. novembra 2013, č. k. 34 P 296/2012-72 otca vyzval na preukázanie skutočnosti, že má ukončené vzdelanie II. stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike. Otca zároveň poučil, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p., dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Otec na výzvu súdu predložil kópiu diplomu, ktorým preukázal, že nadobudol právnické vzdelanie I. stupňa (bakalár) na U.. Opätovne (po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky) súd prvého stupňa uznesením zo 7. januára 2014, č. k. 34 P 296/2012-79 otca poučil v zmysle ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. a vyzval ho, aby v lehote 10 dní doručil súdu plnomocenstvo pre právneho zástupcu, ktorý ho bude zastupovať v dovolacom konaní, alebo súdu preukázal, že sám má právnické vzdelanie v súlade s ustanovením. Okresný súd ho ďalej poučil v zmysle § 30 O.s.p. Následne otca poučil v tom zmysle, že ak v stanovenej lehote požadované plnomocenstvo nepredloží ani neoznámí a nedoloží dôkaz o tom, že požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci (zastupovanie advokátom v dovolacom konaní), dovolací súd konanie o jeho dovolaní zastaví. Poukázal na skutočnosť, že v zmysle judikatúry súdov za právnické vzdelanie treba považovať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo. O uznesení rozhodol vyšší súdny úradník. Otec proti predmetnému uzneseniu podal odvolanie, z dôvodu že spĺňa podmienky v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. Následne vydala sudkyňa okresného súdu uznesenie z 18. februára 2014 č. k. 34 P 296/2012-87 obsahovo zhodné s uznesením vyššieho súdneho

úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal otec odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 30. apríla 2014 sp. zn. 17 CoP 30/2014 ako neprípustné odmietol. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2014. Keďže otec v súdom stanovenej lehote (fakticky až do okamihu postúpenia spisu dovolaciemu súdu) plnomocenstvo na jeho zastupovanie advokátom v dovolacom konaní nedoložil, ani nepreukázal, že dosiahol právnické vzdelanie II. stupňa v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., súd prvého stupňa 30. júla 2014 predložil vec na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Keďže dovolateľ neodstránil procesný nedostatok podmienky dovolacieho konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavil.

Dovolateľ z procesného hľadiska zaviniť, že sa dovolacie konanie muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť matke trovy tohto konania. Dovolací súd matke nepriznal náhradu trov konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní tejto náhrady (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2014

JUDr. Viera Petříková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová